

Sygn. akt I ACa 197/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Danuta Mietlicka
Sędzia:	SA Ewa Popek
Sędzia:	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Protokolant	sekr. sądowy Maciej Mazuryk

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2014 r. w Lublinie na rozprawie sprawy

z powództwa E. Ł.

przeciwko(...)Spółce Akcyjnej

z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia

16 grudnia 2013 r. sygn. akt I C 21/13

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki E. Ł. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

I A Ca 197/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2013r. Sąd Okręgowy w Lublinie po rozpoznaniu sprawy z powództwa E. Ł. przeciwko (...)Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. zasądził od pozwanego na rzecz powódki 80 000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 17 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty i 5 317zł tytułem zwrotu kosztów procesu. W pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Ponadto nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Lublinie kwotę 2 684zł tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu, od której powódka była zwolniona.

Sąd ustalił, że R. Ł. była siostrą E. Ł.. W dniu 5 grudnia 2011roku, w wieku 42 lat zginęła w wypadku samochodowym.

Powódka E. Ł. ma 41 lat, jest panną, nie ma dzieci. Ukończyła studia (...) na (...). Po studiach podjęła prace w Urzędzie (...), pracuje tam nadal i otrzymuje z tego tytułu wynagrodzenie w kwocie 3 500,00zł. Przez 39 lat mieszkała razem ze zmarłą siostrą, a przez ostatnie 10 lat do marca 2011 roku siostry prowadziły wspólne gospodarstwo domowe. W marcu 2011 roku powódka wyprowadziła się do swojego partnera. Powódka ma młodszą o sześć lat siostrę.

R. Ł. miała 42 lata z wykształcenia była doktorem (...), była pracownikiem naukowo – dydaktycznym (...) w L. oraz wykładowcą w (...) w J.. Mieszkała w L. przy ulicy (...). Była panną, nie miała dzieci.

Powódkę ze zmarłą siostrą łączyła szczególna więź. R. Ł. była od powódki starsza o trzy lata. Od najmłodszych lat były bardzo emocjonalnie związane. Większość dorosłego życia mieszkały razem, prowadziły wspólne gospodarstwo domowe. Zmarła siostra zawsze służyła powódce pomocą i wsparciem, opiekowała się nią.

Powódka po śmierci siostry była załamana. Pogrzeżyła się w żałobie nie potrafiła wrócić do normalnego życia. Nie umiała cieszyć się z życia.. Ograniczyła kontakty wyłącznie do spotkań z rodzicami i siostrą. Nie wstawiała z łóżka. Przytyła. Przez około rok czasu nie radziła sobie w pracy, korzystała z urlopów na żądanie, zwolnień lekarskich. Miała kłopoty ze snem, co powodowało zmęczenie i wyczerpanie.

Podjęła terapię psychologiczną, leczyła się psychiatrycznie. Miała stwierdzoną depresję, rozpoczęła leczenie farmakologiczne, po którym jej stan zdrowia poprawił się. Schudła około dwudziestu kilogramów, zaczęła bardziej dbać o siebie. Zajęła się pracą i obowiązkami domowymi. Przestała brać leki ponieważ stara się o dziecko (zeznania powódki E. Ł. k. 42, 67v. - 68, zeznania świadków A. Ł. k.42v., M. R. (1).42v., M. R. (2) k. 42v.).

Śmierć siostry skutkowałą wystąpienie trwających do chwili obecnej zaburzeń emocjonalnych. Na potrzeby niniejszego postępowania, biegły psychiatra określił uszczerbek na zdrowiu powódki będący wynikiem pogorszenia stanu psychicznego wynikłego wyłącznie z utraty siostry. Stwierdził, że u powódki ciągle jeszcze nie nastąpiło domknięcie procesu żałoby, pogodzenia się ze stratą. Powódka żyje w podwyższonym napięciu psychicznym. Kumulując się w niej, jest dla niej źródłem dyssatisfakcji i cierpienia. Przejawia obniżony nastrój, nadmierną pobudliwość, skłonność do wygórowanych reakcji emocjonalnych, płaczu. Rozpamiętuje swoją sytuację w tym, w znacznej mierze stratę siostry, mówi o płynącym stąd przygnębieniu, stanach lękowych, rozpacz. Pojawia się u niej skłonność do izolacji. Nie potrafi zdystansować się do swoich emocji, wymagała farmakoterapii. Mimo upływu czasu od śmierci siostry – prawie dwóch lat – jej stan jest niezadawalający, a proces godzenia się ze stratą nie został ukończony.

U powódki występują obecnie przewlekłe zaburzenia adaptacyjne z objawami depresyjno – lekowymi. W pewnym okresie spełnione były kryteria epizodu depresyjnego. Ze względu na czas trwania zaburzeń nie można ich uznać za prostą ani nawet przedłużoną reakcję żałoby. Ciągle jeszcze nie nastąpiło domknięcie procesu żałoby, pogodzenie się ze stratą (bezsporne - akt zgonu - akta szkody, opinia biegłego psychiatry k.61v., zeznania powódki E. Ł. k. 67v. - 68).

Pozwany nie kwestionował okoliczności wypadku z dnia 5 grudnia 2011 roku ani swojej odpowiedzialności co do zasady (odpowiedź na pozew k.23). W toku postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił na rzecz powódki kwotę 10 000,00zł. tytułem zadośćuczynienia (okoliczność bezsporna, odpowiedź na pozew k. 23, pozew k. 5)

Sąd Okręgowy uznał roszczenie za uzasadnione na podstawie art. 446 § 4 kc. Ustalając wysokość zadośćuczynienia uwzględnił takie okoliczności jak dramatyzm doznań, poczucie osamotnienia powódki i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią siostry, intensywność więzi łączącej powódkę ze zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem jej odejścia, rolę jaką zmarła siostra pełniła dla powódki, konieczność odnalezienia się powódki w nowej sytuacji.

Sąd mając na względzie rozmiar doznanej przez powódkę krzywdy uznał, za odpowiednie zadośćuczynienie w wysokości 90 000,00 zł i po uwzględnieniu wypłaconej kwoty 10 000zł przez pozwanego zasądził kwotę 80 000zł z odsetkami od następnego dnia od dnia wyrokowania.

Orzeczenie o kosztach oparto na przepisie art. 98 k.p.c.

Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Lublinie nieuiszczoną przez powódkę opłatę sądową na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005 o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od tego wyroku wniosło pozwane (...) zaskarżając wyrok w części co do pkt I, zasądzającym na rzecz powódki zadośćuczynienie w kwocie ponad 40 000zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 grudnia 2013r. oraz w części do pkt III i IV, w których orzeczono o kosztach procesu i kosztach sądowych.

Apelująca zarzucała naruszenie prawa materialnego – art.446 § 4 kc poprzez zasądzenie zawyżonej kwoty zadośćuczynienia w stosunku do krzywdy odniesionej przez powódkę.

Ponadto zarzucała naruszenie przepisów prawa procesowego – art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i przyjęciu, że rozmiar szkody uzasadnia przyznanie zadośćuczynienia w kwocie zasądzonej przez Sąd.

Apelującą wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku i obniżenie kwoty zadośćuczynienia do kwoty 40 000zł oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

Powódka wносиła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje. Apelacja pozwanego jest bezzasadna.

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc nie odnosi się do ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego lecz zastosowania przez Sąd Okręgowy prawa materialnego – art. 446 § 4 kc przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego w związku ze śmiercią najbliższego członka rodziny. Pozwany kwestionuje bowiem wysokość ustalonego zadośćuczynienia pieniężnego w stosunku do krzywdy odniesionej przez powódkę w świetle niekwestionowanych ustaleń faktycznych.

Ustalenie odpowiedniej wysokości kwoty zadośćuczynienia pieniężnego za szkodę niemajątkową [ból i cierpienie wywołane nagłą śmiercią osoby najbliższej] należy do uznania Sądu, który orzeka w oparciu o wszystkie okoliczności faktyczne ustalone w sprawie, znaczące dla oceny stopnia krzywdy doznanej przez osobę uprawnioną do zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i winno być ustalone indywidualnie w nawiązaniu do konkretnych okoliczności sprawy.

Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własne ustalenia Sądu Okręgowego dotyczące charakteru więzi wiążącej powódkę ze zmarłą siostrą i stopnia krzywdy odniesionej przez powódkę jako konsekwencji nagłej śmierci siostry i osamotnienia powódki. Fakt wspólnego zamieszkiwania przez siostry w wieku dojrzałym przez okres dziesięciu lat bezpośrednio poprzedzających wypadek, jednoznacznie przesądza, że więź łącząca siostry była ponadprzeciętna. Wynikała nie tylko – jak w przypadku każdego rodzeństwa ze wspólnie przeżywanego dzieciństwa, ale również ze wspólnoty wynikającej z prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego w wieku dojrzałym. Z tego względu stopień krzywdy doznanej przez powódkę jest niewątpliwie głębszy niż w przypadku śmierci rodzeństwa, które założyło własne rodziny i utrzymuje z sobą tradycyjne relacje rodzinne.

Z tych względów w ocenie Sądu Apelacyjnego ustalona kwota zadośćuczynienia pieniężnego w wysokości 90 000zł nie narusza art. 446 § 4 kc, co skutkuje oddaleniem apelacji na podstawie art. 385 kpc.

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z § 2 ust. 2 i § 6 pkt 5 i § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu [Dz.U. 163, poz.1348] Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym.